

En go' tur på Jylland

Text: Linnett Andersen Foto: Linnett Andersen

Upplev Danmarks halvö Jylland från västkust till östkust. Kyst til kyst stien tar dig från Blåvands vidsträckta stränder till Vejles charmiga samhälle och allt däremellan.

Trots att det är sent i augusti är det fullt med semesterfirare i det lilla kustsamhället Blåvand och på den vidsträckta stranden vid Blåvandshuk fyr där jag ska påbörja min vandring. Danskarnas semester må vara över men tyskarnas har precis börjat.

Och det är inte svårt att förstå varför de väljer den danska kusten – stranden som ligger nedanför mig verkar sträcka sig någon kilometer ut mot horisonten innan Nordsjön tar vid. Blåvandsvej, huvudgatan i det lilla samhället, är fylld med restauranger, butiker och glasskiosker. Här finns helt enkelt allt för att tillfredsställa en semesterfirares behov.

När jag tar mina första steg på Kyst til kyst stien ser jag med en gnutta av avundsjuka på de badande och solande semesterfirarna; det är varmt, väldigt varmt, och det dröjer inte länge förrän mina kläder är genomblöta av ansträngningen. Att sola och bada verkar för tillfället vara en betydligt bättre idé än att kämpa sig fram över sanddynerna med packning som bland annat innehåller

fyra liter vatten.

130 kilometer av Danmark

Totalt är Kyst til kyst stien cirka 130 kilometer. Leden är väl utmärkt och går längs Varde å, Holme å och Vejle å, och mycket av landskapet formades av den senaste istiden för cirka 16000 år sedan. Djurlivet är rikt kring åarna, och har du tur kan du se en utter eller en kungsfiskare som dyker ned i ån för att få fatt i sitt byte. Här finns också mycket historia att upptäcka i samhällena du passerar.

– Kyst til kyst stien är en av de mest populära vandringslederna i Danmark. Naturen varierar och man passerar både floddalar, ängar, åkrar, skog, hed och kust. Förutom den fina naturen finns det också många sevärdheter längs leden såsom Haraldskær Hovedgård, Ravning Bro, Bindeballe Købmandsgård, Naturudstilling och Treherredsstenen, Tambours Have och såklart Blåvandshuk fyr och Tirpitz, säger Nanna Møller Larsen, säsongsmedarbetare på VisitVejle.

Jag har valt att ha med mat för hela den tid jag planerar att vara ute, men för den som vill ha lättare packning finns det möjlighet att proviantera längs vägen.

– Det finns många vindskydd och tältplatser längs hela leden samt möjlighet att handla varje dag, så du inte behöver bära mycket mat, något som också bidrar till att leden är så populär, säger Nanna.

Femstjärnig lyx

Jag kämpar mig fram i värme och sand i någon timme, därefter tar leden mig bort från kusten och för mig istället inåt landet på en mindre grusväg. Jag fortsätter mot mitt mål för dagen, lägerplatsen vid Kjelst Plantage. Sista biten har jag utsikt över Hobukten, och passerar ett utsiktstorn som ger fantastisk utsikt över området. Precis innan lägerplatsen stannar jag till vid ett hus för att fylla på mina vattenflaskor från en kran. Att få rent vatten på detta sätt, utan att krångla sig ner till en otillgänglig å eller sjö för att hämta vatten som sedan måste filtreras, vilken lyx!

Hiking

Tillgång till rent vatten finns längs hela leden, och på de flesta lägerplatser finns vindskydd, bord, toalett, ved och eldstad. Lägerplatserna har dessutom information om hur långt det är till nästa lägerplats. Jag kan inte hjälpa att dra liknelsen vid att detta är vandringsledernas 5-stjärniga hotell.

Från att ha varit ensam sedan jag lämnade Blåvand får jag sällskap när jag slår upp mitt tält av en grupp äldre danskar. Nyfikna på mitt tält och ryggsäck frågar de vad det är för märke, hur mycket de väger och bjuder mig på en Coca-Cola, något jag aldrig kan motstå när jag är ute. En av dem har tidigare vandrat Kyst till kyst stien två gånger. Han delar med sig av sina erfarenheter, och vi pratar skillnader mellan Danmark och Sverige. – I Sverige har ni allemansrätten och här får vi numera tälta en natt i många av de statliga skogarna, men inte på privat mark, säger han.

Enligt Nanna är mycket av marken som Kyst till kyst stien går över privatägd.

– Vi har inte någon direkt översikt över hur mycket som är statligt ägd mark och hur mycket som är privatägd, eftersom leden är ett samarbete mellan fyra kommuner som alla har gjort avtal med de enskilda markägarna. Men väldigt mycket av leden går över privat mark.

“Go tur!”

Natten och morgonen bjuder på lite regn. Jag sätter av tidigt och tar mig igenom

samhället Varde, därefter följer jag Varde å. Vid 13-tiden är jag framme vid Karlsgårde Sø och lägerplatsen där jag i min planering tänkte slå läger för natten. Men eftersom det är i tidigaste laget att sluta gå för dagen bestämmer jag mig istället för en lite längre paus.

Till skillnad från gårdagen har jag idag stött på en del vandrare, och under min dryga timme på lägerplatsen hinner det passera tre grupper som stannar till för en kort paus. Alla som antingen har passerat eller lämnat mig, har gjort det med det obligatoriska “Go tur”. För sent kommer jag på att jag borde svara “I lige måde” istället för svenskans “Detsamma”. Under min paus har de även kommit hit för att fylla på ved.

– Här i Vejle kommun är det kommunen som ansvarar för de offentliga vindskydden och tältplatserna. Tillsynen skiftar beroende på om det är hög- eller lågsäsong, säger Nanna.

Jag bestämmer mig för att fortsätta till lägerplatsen vid Hovborg. På eftermiddagen är det mycket beteshagar med kor och hästar att ta sig igenom. Jag stöter också på min första damm som är indelad i olika längor med små propellrar i. – De kallas “Dambrug” och används för att föda upp fisk, informerar Nanna. Ganska sent kommer jag fram till Hovborg. Trött men nöjd efter en lång dags vandring slår jag upp mitt tält och lägger mig direkt.

Snart i mål

Nästa dag sätter jag av med målet att komma fram till Vejle under kvällen. Jag byter några ord på engelska

med en kvinna som sovit i vindskyddet. Trots att jag är från Skåne är svenskan svår att förstå i denna del av Danmark.

Idag går leden längs Holme å och jag verkar vara den första som varit ute hittills denna morgon. Spindelväv fastnar på kroppen när jag tar mig fram längs gräset i morgondiset och mina fötter blir rejält blöta. Hela förmiddagen fortsätter i samma terräng, därefter går den över till landsväg med stora majsält och åkerfält längs vägkanterna. När jag börjar närma mig Vejle går leden längs Bindeballestien, en lummig cykel- och gångväg som går från Vejle till Billund. Jag träffar på flertalet cyklister och fotgängare – det märks att jag börjar att närma mig ett större samhälle.

När jag nått fram till lägerplatsen Ravning Station kommer plötsligt en hållskur. Jag tar skydd under några träd tillsammans med ett äldre par. Kvinnan i paret frågar om jag är på väg till Blåvand. Jag svarar att jag ska till Vejle. – Ja, men då är du ju snart i mål!

Men trots att det bara är cirka 1,5 mil kvar till målet så bestämmer jag mig för att stanna här för natten. Fötterna behöver paus och här finns en riktig toalett som dessutom är uppvärmd – som sagt, 5-stjärnig lyx!

“I lige måde!”

Prognosen har lovat regn senare under morgonen så jag beger mig iväg tidigt för att komma till Vejle innan det värsta regnet. Men det börjar att regna på mig ändå.

Hiking

Först lite men sedan hållregn, och jag får för första gången ta upp mitt paraply. Medan jag går under paraplyet längs vägarna i Vejle och försöker att klura ut var jag är någonstans på kartan, cyklar två cyklister med packväskor förbi.

– Go tur! ropar den ena när de susar förbi.

För sent inser jag återigen att jag skulle ropat "I lige måde!" istället för svenskans "Detsamma".

Faktaruta

Kyst til kyst stien

Kyst til kyst stien går från Blåvandshuke fyr på Jyllands västkust till Vejle på østkysten. Leden är cirka 130 kilometer lång och att vandra hela tar ungefär 4-6 dagar.

Vindskydd, tältplatser, kranar för vattenpåfyllning och toaletter finns längs hela leden. Leden går genom mindre samhällen där du har möjlighet att handla mat.

Res hit:

Om du tar dig hit med bil kan du parkera den vid Blåvandshuke fyr. Från Vejle kan du sedan ta tåget till Esbjerg och därifrån vidare till Billum.

För att ta dig hela vägen till Blåvandshuke fyr måste du beställa en så kallad Plustur 2 timmar i förväg. Ring Sydtrafik på +45 7010 4410 för att beställa din tur.

Besök rejseplanen.dk för att planera din resa.

Mer info:

På kyst-kyststien.dk kan du planera din vandring samt ladda ner både karta och folder.

Karta kan du även hämta ut hos Blåvand Turistbyrå och VisitVejle. På vardekommune.dk och oplevel.vejle.dk hittar du information om lokala sevärdheter.

